MALTA

QORTI CIVILI
(SEZZJONI TAL-FAMILJA)

ONOR. IMHALLEF
NOEL CUSCHIERI

Seduta tas-26 ta' Ottubru, 2006

Citazzjoni Numru. 400/2004

Kawza fil-lista: 55

A B C
Vs
D E

Il-Qorti,

Rat l-att tac-citazzjoni li permezz tieghu l-attrici ppremettiet u talbet hekk:

Premess illi l-kontendenti zzewgu fit-23 ta’ Frar 1991 kif jindika c-certifikat taz-zwieg anness bhala Dok. A, u minn dan iz-zwieg kellhom tifel li twieled fis-17 ta’ Gunju 1993.

Premess ili l-kunsens tal-kontendenti kien vizzjat minhabba l-eskluzjoni pozittiva taz-zwieg innifsu jew ta’ wiehed jew aktar mill-elementi essenzjali tal-hajja

mizzewga, u tad-dritt ghall-att taz-zwieg u dan ai termini tal-artikolu 19(1f) tal-Kapitolu 255 tal-Ligijiet ta' Malta.

Premess illi l-kunsens tal-kontendenti kien vizjat b'difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju fuq il-hajja mizzewga u fuq id-drittijiet u d-dmirijiet essenzjali taghha, jew b'anamalija psikologika serja li ghamlitha impossibli ghall-kontendenti li jaqdu l-obbligazzjonijiet essenzjali taz-zwieg u dan ai termini tal-artikolu 19(1d) tal-Kapitolu 255 tal-Ligijiet ta' Malta.

U premess illi minhabba ragunijiet premessi u minhabba ragunijiet ohra kontemplati fl-Att XXXVII tal-1975 li jirregola z-zwigijiet, iz-zwieg bejn il-kontendenti kien null u bla effett fil-ligi.

Jghid ghalhekk il-konvenut ghar-ragunijiet premessi ghaliex ma ghandiex dina l-Onorabbli Qorti:

1. Tiddikjara u tiddeciedi illi z-zwieg kuntrattat bejn il-kontendenti fit-23 ta' Frar 1991 huwa null u bla effett fil-ligi ai termini tal-Art. (1d) u (1f) tal-Att XXXVII tal-1975 tal-Ligijiet ta' Malta.

2. Tordna li dina n-nullita' tigi registrata fuq l-Att taz-Zwieg relattiv fuq indikat.

Bl-ispejjez kontra l-konvenut li jibqa ngunt minn issa ghas-subizzjoni.

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenut li biha eccepixxa illi l-eccipjent jaqbel li z-zwieg celebrat bejn il-kontendenti huwa null u bla effett pero' ghal ragunijiet imputabbli lill-attrici.

Rat id-dikjarazzjonijiet guramentati tal-partijiet u l-listi tax-xhieda;

Rat l-atti kollha tal-kawza;

Semghet ix-xhieda bil-gurament;

Ikkunsidrat;

Illi permezz ta' l-azzjoni odjerna l-attrici qeda titlob minn din il-Qorti dikjarazzjoni gudizzjarja fis-sens li z-zwieg taghha kuntrattat mal-konvenut fit-23 ta' Frar 1991 huwa null fil-ligi, stante li l-kunsens matrimonjali "tal-kontendenti" jinsab vizzjat fit-termini tal-paragrafi [d] u [f] ta' l-Artikolu 19[1] tal-Kap.255 u "ragunijiet ohra" skond l-istess Kap.

Illi l-Qorti semghet lill-partijiet jiddeponu hu hi tal-fehma li ghandha taghti aktar affidament lill-versjoni tal-fatti moghtija mill-konvenut, minn dik ta' l-attrici li l-Qorti thoss kienet inveritiera f' certi aspetti tax-xhieda taghha.

Kwadru tal-fatti
Mill-provi rrizulta li l-partijiiet izzewwgu fit-23 ta' Frar 1991 wara gherusija ta' circa seba snin, u meta allura l-attrici kellha 21 sena u l-konvenut kellu 25 sena. Jidher li ghall-ewwel disa' snin taz-zwieg ma kienx hemm problemi ta' gravita' li jwasslu ghat-tifrik ta' zwieg, izda erba snin qabel ma' l-partijiet isseparaw bonarjament l-attrici tramiet l-internet qabdet relazzjoni ma' ragel iehor ta' nazzjonalita' Torka, u f' April 2004 isseparaw legalment wara konvivenza ta' circa 13 il-sena.

Konsiderazzjonijiet tal-Qorti
Illi rigward l-ewwel kawzali bazata fuq id-dispost tal-paragrafu [f] fuq imsemmi, il-Qorti tosserva li minn ezami tax-xhieda tal-partijiet, inkluza dik ta' l-attrici, dan il-caput *nullitatis* manifestament ma jikkonfigurax. Ma rrizultax mill-provi li fl-ghoti tal-kunsens matrimonjali taghhom xi hadd mill-partijiet b' att pozittiv tal-volonta' taghha eskluda, internament jew esternament, iz-zwieg fih in-nifsu jew xi obbligu matrimonjali essenzjali ghaz-zwieg. Di fatti jirrizulta li l-partijiet izzewwgu wara zmien twil ta' gherusija, ippjanaw ukoll il-hajja matrimojali taghhom u eventwalment fis-17 ta' Gunju 1993 kellhom tifel, ukoll ippjanat, wara konsultazzjoni medika. Huma kienu jhallu l-att taz-zwieg miftuh ghat-tfal. Ghaldaqstant din il-kawzali hija nfondata fil-fatt u fid-dritt.

Illi rigward it-tieni kawzali in kwantu bazata fuq l-ewwel paragrafu tad-dispost tal-paragrafu [d] jinsab osservat fil-kawza *App.C. Joseph Spiteri vs George Spiteri [*Vol.LXXXV.II.81]* illi: "Jinsab assodat fil-gurisprudenza li jkun hemm difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju kemm-il darba jirrizulta li, fil-mument ta' l-ghoti tal-kunsens, parti jew ohra, tkun priva b' mod sostanzjali, ossia "gravi", minn dik il-fakolta' kritiko–estimattiva jew kritiko-valutattiva dwar l-oggett tal-kunsens taz-zwieg; jew minn dik il-maturita' affettiva li hija presuppost ghal ghazla libera dwar l-imsemmi oggett. Ghalhekk difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju mhux semplicement nuqqas ta' hsieb, jew nuqqas ta' riflessjoni; anqas ma jfisser li wiehed jaghmel ghazliet jew jiehu decizzjonijiet zbaljati [infatti decizjoni jew ghazla zbaljata hi perfettamet kompatibbli ma' diskrezzjoni ta' gudizzju – *PA [21.11.1995] Emanuel Camilleri vs Carmen Camilleri]*

Biex ikun hemm in-nuqqas jew difett serju ta' diskrezzjoni ta' gudizzju kif ravvizat fl-artikolu 19[1][d] irid ikun hemm l-inkapacita' psikika [mhux necessarjament anomalija psikologika fis-sens mediku/psikjatriku] jew kostituzzjonali li wiehed jagharaf u jirrifletti u li jiddecidi liberament fuq l-oggett tal-kunsens matrimonjali"

Izda la decizjoni zbaljata u lanqas kull stat ta' immaturita' ma huma sufficjenti sabiex jintegraw din il-caput nullitatis. Illi ma hemmx bzonn li parti jkollha xi livell gholi ta' maturita' jew edukazzjoni, izda ta' l-anqas il-livell irid ikun tali li dik l-istess parti tkun kapaci taghmel valutazzjoni shiha, ponderata u libera dwar iz-zwieg u dwar id-drittijiet u dmirijiet essenzjali taz-zwieg *[PA Melanie Borg Cardona vs Joseph Borg deciza 29.10.2003]*[*vide ukoll App.C. App.C Caroline Grech vs Ian Borg* deciza fis-27 ta' Jannar 2006,deciza fis-27 ta' Jannar 2006, u l-awturi u kazistika hemm citati].

Fil-kaz in disamina ma jirrizultax li xi hadd mill-partijiet kien mankanti f' dan l-aspett fit-termini tal-principji legali fuq esposti. Ma rrizultax li fil-mument tal-ghoti tal-kunsens matrimonjali taghha l-attrici, u wisq anqas il-konvenut, kienu b' xi mod affetti minn difett serju ta' diskrezzjoni ta'

gudizzju li jintegra dan il-*caput nullitatis* u jwassal ghan-nullita' taz-zwieg taghhom. Il-Qorti tosserva li l-fatt li l-attrici kienet imdejjqa bis-sitwazzjoni taghha pre matrimonjali tghix mal-familja taghha, u li kellha certu sikkatura fid-dar minn missierha, anke jekk veritier, ma jintegrax il-caput nullitatis in disamina; ghax anke jekk, dato ma non concesso, hija zzewwget biex titlaq mid-dar fejn kienet qeda tghix, ma jirrizultax li hija kienet affetta mill-inkapacita' psikika kif fuq spjegat. Anzi mill-provi rrizulta manifest li hija, flimkien mal-konvenut kienu ippjanaw certu aspetti importanti taz-zwieg taghhom u attendew il-kors ta' Kana, hija tat il-kunsens taghha ghaz-zwieg u riedet tizzewweg lill-konvenut, kellhom tifel wara z-zwieg kif fuq indikat u kkonvivew ghal certu tul taz-zmien sakemm eventwalment l-attrici qabdet relazzjoni ma' terza persuna, liema fatt wassal ghat-tkissir irrimedjabbli taz-zwieg tal-partijiet.
Inoltre, il-fatt li l-konvenut kien jimpenja ruhhu bis-shih biex javvanza fil-karriera tieghu bil-beneficji finanzjarji li dan l-avvanz gab mieghu fl-interess tal-familja tieghu, m' ghandux jimmilita kontra tieghu kif qed tippretendi l-attrici fl-ilment taghha li hija kien ikollha taghmel sieghat twal waheda d-dar. Wara kollox huwa d-dmir taz-zewg konjugi li jaghmlu l-almu taghhom biex itejbu l-posizzjoni taghhom kemm socjali kif ukoll finanzjarja, fl-interess tal-familja taghhom. Apparti minnhekk, din il-Qorti hija konvinta li r-raguni vera tat-tkissir taz-zwieg odjern hija r-relazzjoni extra matrimonjali ta' l-attrici, li bdiet disa snin wara d-data taz-zwieg.

Illi in kwantu ghal dik il-parti tal-kawzali bazata fuq it-tieni parti tal-paragrafu [d] il-Qorti tosserva li mill-provi ma rrizultax li xi wahda mill-partijiet kienet affetta minn anomalija psikologika fit-termini ta' l-istess paragrafu.

Illi rigward ir- "ragunijiet ohra kontemplati fl-att XXXVI tal-1975" [sottolinear ta' din il-Qorti] u li fuqhom l-attrici qeda tibbaza l-kaz taghha, il-Qorti tosserva li minn imkien ma rrizulta x' kienu dawn ir-"ragunijiet ohra" proposti minnha. Jinghad pero' ghall-finijiet ta' kompletezza li mill-provi migjuba din il-Qorti ma tirravviza ebda wiehed mill-caput nullitatis kontemplati fl-Artikolu 19[1] tal-Kap.255.

Dan premess u kkunsidrat il-Qorti hija tal-fehma li t-talba attrici ma timmeritax li tigi milqugha peress li ma ssibx sostenn fil-provi.

In fine hija opportuna l-osservazzjoni li "Iz-zwieg huwa wiehed mill-kuntratti l-aktar essenzjali ghas-socjeta' u bla dubju ta' xejn huwa ta' ordni pubbliku li l-Qorti trid tersaq lejh bl-akbar rispett, ukoll jekk hija sejra thares lejh mill-punto di vista civili biss." Dan bl-iskop li ma jigix annullat zwieg fuq ix-xewqa tal-parti jew partijiet, izda kif hekk inhu xieraq fuq is-serjeta' u l-bazi tar-rekwiziti legali. Ghalhekk jekk l-ghazla singolari jew kongunta tal-partijiet kienet zbaljata, dan m' ghandux iwassal sal punt li z-zwieg jisthoqqlu li jkun annullat. Mod iehor dan il-kuntratt hekk serju, ghax maghmul skond il-ligi u li jikkostitwixxi l-ligi ta' bejniethom [kif hekk jesprimi l-Art.992] jigi stultifikat u rez insinifikanti. Kapaci wkoll jservi ta' pretest ghal kull min iz-zwieg tieghu ma jirnexxiex biex jannulla kuntratt li jisthoqlu invece jibqa' fis-sehh. [*App.C Carmel Farrugia vs Pauline Farrugia – 28.07.1987, citata b' approvazzjoni PA[PS] Christine Ellul vs Brian Ellul – 21.10.2002 u PA[PS] Chritine Ellul vs Brian Ellul – 21.10.2002*]

Ghal dawn il-motivi tiddecidi billi tichad it-talba attrici bl-ispejjez kontra l-istess attrici.

< Sentenza Finali >

--------------------------------TMIEM--------------------------------